

Краткосрочна услуга по Програма за работа с родители и деца с аутизъм за развитие на умения за общуване и комуникация

Програмата е създадена за работа с деца с нарушения от аутистичния спектър в ранна детска възраст и техните семейства. Програмата включва пряка индивидуална работа с родителя и с детето с фокус развиване на комуникативни умения.

Програмата и планирането на дейностите по нейната реализация се основават на разбирането, че с фундаментално значение за развитие на когнитивните умения и постигане на поведенческа регулация, са базовите социални умения за детето (имитация, игра и споделено внимание), както и неговите комуникативни умения за успешно взаимодействие (да разбира другите и да се изразява по разбираем начин).

Договорените цели за работа с детето и семейството се съобразяват с индивидуалните потребности и ниво на функциониране на детето и нуждите на семейството.

Реализирането на дейностите по Програмата протича на два етапа:

Етап 1. Работа с родител/настойник и детето по РАСТ терапия за работа с родители на деца с аутизъм в ранна възраст

Родителят/настойникът е подкрепен от РАСТ терапевт да опознае своите и на детето си комуникативни умения и да прилага различни стратегии, за да ги развива. Сесиите с родителя/настойника протичат под формата на гледане и обсъждане на видеозаписи от интеракциите му с детето.

Етап 2. Работа с родителя/настойника и детето по ImРАСТ терапия за работа с родители и деца с аутизъм в ранна възраст

Работата с родителя/настойника продължава с фокус затвърждаване на уменията на детето за инициране, поддържане и отговаряне на социално взаимодействие (споделяне на общо пространство, игра, интерес към друг) комуникация (умение детето да се изразява по разбираем начин, да разбира намеренията на другите) и надграждане на вече формирани умения (по различен начин, при различни условия).

Критерии за включване в Програмата:

- Възраст на потребителите под 6 години
- Информирано и писмено съгласие за участие на родител/настойник в Програмата

Области, които Програмата цели да развие:

- Социално взаимодействие
- Комуникация
- Имитация и игра

Описание на Програмата:

- Въз основа на предварително договаряне, писмено съгласие за включване в Програмата и проведена входяща оценка по Програмата за определяне на социо-комуникативните умения и нужди на детето, се планират терапевтични сесии на родителя/настойника със специалист от Центъра.
- Работата с родителя/настойника започва по **РАСТ терапия за работа с родители на деца с аутизъм в ранна възраст (етап 1)**. В рамките на планираните индивидуални сесии, родителят/настойникът е подкрепен от РАСТ терапевт в това да развива игрово взаимодействие с детето си и да му помага да напредва в уменията за общуване и комуникация в естествената за него домашна и ежедневна среда.

С помощта на РАСТ терапевта, родителя/настойникът се учи как да комуникира по-ефективно с детето си, чрез системно наблюдение на поведението на детето и на своето собствено поведение. Този етап от работата по Програмата протича под формата на гледане и обсъждане на видеа между родителя/настойника и РАСТ терапевта, които родителят/настойникът е заснел по време на своето игрово взаимодействие с детето. Видеата се заснемат в Центъра или според обстоятелствата на семейството - в домашни условия. На родителя/настойника се предоставят време и пространство в защитена и адаптирана среда в условията на Центъра, в които да осъществи игрово взаимодействие с детето, следвайки неговото темпо, интереси и желания.

- Работата с родителя/настойника продължава с по-директно демонстриране на работещи стратегии за подобряване на комуникацията в реален контакт между детето и родителя. Този етап от работата по Програмата се води от специалист от Центъра по **ImРАСТ терапия за работа с родители и деца с аутизъм в ранна възраст (етап 2)**. Сесиите с детето и родителя/настойника протичат под формата на индивидуални занимания в присъствието на специалист, където в защитена и адаптирана среда в условията на Центъра, детето е ангажирано в игрово взаимодействие с родителя/настойника, който от своя страна е воден и насочван от специалиста в интеракциите с детето.
- Програмата цели да осигури комплексност в работата с всяко дете и неговото семейство, като работата с родителя/настойника се комбинира с индиректна и директна работа с детето, като едновременно възрастният и детето се подкрепят в това да разпознаят и придобият ключови умения за комуникация и общуване.

Основни характеристики на Програмата:

- Редовни и системни занимания с детето и родителя/настойника по заложените в Програмата за работа цели и задачи.
- Регулярни срещи с детето и родителя/настойника по предварително изготвен график за посещения в Центъра.
- Включване на родителите/настойниците в работата по Програмата извън пряката работа със специалисти в Центъра и продължаване на заложените по Програмата цели и задачи в домашни условия и в ежедневието на детето и семейството.
- Продължителност на Програмата за срока на Направлението за ползване на социалната услуга от 1 година.
- Нивото на овладяване на уменията по Програмата се ревизира в края на периода на работа по Програмата.
- Работата по Програмата се съобразява с нивото на функциониране на всяко дете, неговите потребности и нуждите на семейството.
- Попълване и предоставяне на анкетни карти, въпросници, бланки, които касаят актуалното състояние на детето в различни ситуации при необходимост.
- Консултиране на родителите по заложените в Програмата цели и задачи на работа.

Формат на работа по Програмата:

- Програмата се провежда в индивидуален формат.
- Работата по Програмата се извършва от специалисти в Центъра и на територията на Центъра.
- След приключване на програмата работата с детето и семейството може да продължи в надграждащи програми на Центъра.